

**Комунальний заклад
«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ
КОЛЕДЖ»
Дніпропетровської обласної ради**

СИЛАБУС

Освітній компонент	Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	I5 Медсестринство Спеціалізація I5.01 Медсестринство
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (вечірня)
Рік навчання / семестр	другий рік, семестр III
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 3 Усього годин – 90 Лекції – 18 Практичні заняття – 28 Самостійна робота – 44
Викладач	Башук Ганна Олександрівна
E-mail	g.bashuk@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	«Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг» – є обов'язковою дисципліною. Вивчення дисципліни сприяє формуванню економічного мислення; забезпечує вивчення правових, організаційних та економічних засад галузі охорони здоров'я; закладає базис для вивчення та практичного застосування теоретичних основ економічних знань, менеджменту та маркетингу в сфері охорони здоров'я; закладає основи для організації та проведення економічного і фінансового аналізу діяльності медичних закладів; конкретизує методи, стилі управління в залежності від ситуації; забезпечує розробку управлінських рішень щодо попередження та розв'язання конфліктів та задоволення потреб населення у медичній допомозі, використовуючи економіку та маркетинг. Знання, набуті здобувачами після вивчення дисципліни «Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг», стануть теоретичною та методологічною базою для подальшого опанування

	медицини, яка розвивається й удосконалюється в умовах ринкової економіки.
Мета та завдання курсу	Метою вивчення освітнього компонента «Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг» сформувані сучасні знання теоретичних основ економіки та маркетингу охорони здоров'я, а також уміння та навички аналізу економічної діяльності галузі на макро- і мікрорівнях, зокрема діяльності закладів охорони здоров'я. Основні завдання освітнього компонента полягають у формуванні знань: основ економіки охорони здоров'я; особливостей ринку охорони здоров'я, ролі держави та ринкових механізмів в перебудові галузі; економічних аспектів аналізу державної політики; основи економічного аналізу в галузі охорони здоров'я; сучасних концепцій управління обмеженими ресурсами та стримування витрат, сучасні ринкові моделі організації і фінансування охорони здоров'я; аналіз економічної ситуації в галузі охорони здоров'я та лікувально-профілактичних закладах; застосування ціноутворення в охороні здоров'я; застосування різноманітних типів економічного аналізу, якими користуються економісти в галузі охорони здоров'я, при вирішенні важливих проблем у політиці та управлінні охороною здоров'я; науково-обґрунтованого підходу до реформування галузі охорони здоров'я. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті вищої освіти зі спеціальності «І5 Медсестринство» галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: ЗК 03. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 06. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 08. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 11. Здатність працювати в команді. ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії СК 01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці. СК 16. Здатність організовувати та управляти відповідним структурним підрозділом (лідерство та менеджмент).

Програмні результати навчання	ПРН 04. Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю. ПРН 05. Здійснювати медсестринське адміністрування ПРН 06. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію ПРН 21. Володіти українською мовою для розв'язання професійних задач.
--------------------------------------	--

ЗМІСТ КУРСУ

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ Бв2-1(1,6) (ЕОЗ ММП профільні III семестр)

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
1	Теоретичні основи економіки охорони здоров'я	2	
2	Ринок охорони здоров'я. Маркетинг в охороні здоров'я	2	
	Попит, що його створює пропозиція (supplier-induced demand – SID)		4
3	Державне регулювання у галузі охорони здоров'я	2	
	Державне регулювання ресурсів і капіталовкладень		4
4	Фінансування охорони здоров'я	2	
	Приватні, соціально орієнтовані та державні системи охорони здоров'я. Приклади функціонування цих систем у країнах з високим, середнім і низьким рівнями економічного розвитку		6
5	Методи економічної оцінки в галузі охорони здоров'я	2	
	Вимірювання років життя з поправкою на якість		6
6	Управління й економіка охорони здоров'я в умовах медичного страхування	2	
	Програми добровільного медичного страхування		6
7	Економіка та організація діяльності підприємств сфери охорони здоров'я	2	
	Бізнес-план		6
8	Ціноутворення в охороні здоров'я	2	
	Собівартість медичної послуги (процедури). Тариф		4
9	Аналіз ефективності діяльності закладів охорони здоров'я	2	
	Планування діяльності медичної організації		4
	Економічний аналіз ефективності використання ресурсів медичної організації		4
	Разом	18 год.	44 год.

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ Бв2-1(3,0) (ЕОЗ ММП профільні IV семестр)

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
1	Теоретичні основи економіки охорони здоров'я	1	
2	Ринок охорони здоров'я. Маркетинг в охороні здоров'я	1	

	Попит, що його створює пропозиція (supplier-induced demand – SID)		6
3	Державне регулювання у галузі охорони здоров'я	1	
	Державне регулювання ресурсів і капіталовкладень		8
4	Фінансування охорони здоров'я	1	8
	Приватні, соціально орієнтовані та державні системи охорони здоров'я. Приклади функціонування цих систем у країнах з високим, середнім і низьким рівнями економічного розвитку		6
5	Методи економічної оцінки в галузі охорони здоров'я	1	8
	Вимірювання років життя з поправкою на якість		6
6	Управління й економіка охорони здоров'я в умовах медичного страхування	1	
	Програми добровільного медичного страхування		8
7	Економіка та організація діяльності підприємств сфери охорони здоров'я	1	
	Бізнес-план		6
8	Ціноутворення в охороні здоров'я	1	8
	Собівартість медичної послуги (процедури). Тариф		6
	Аналіз ефективності діяльності закладів охорони здоров'я		8
	Планування діяльності медичної організації		4
	Економічний аналіз ефективності використання ресурсів медичної організації		6
	Разом	8 год.	88 год.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Бв2-1(1,6)

(ЕОЗ ММП профільні III семестр)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Історичний аспект, проблеми й сучасність. Макроекономіка та мікроекономіка.	4
2	Завдання та функції маркетингової діяльності в системі охорони здоров'я. Соціально-етичний маркетинг. Маркетинг-мікс. Методи маркетингових досліджень	4
3	Основні види державного регулювання в галузі охорони здоров'я.	4
4	Ключові елементи систем охорони здоров'я. Класифікації систем охорони здоров'я	4
5	Критерії чистої теперішньої вартості. Аналіз “витрати-вигоди” (cost-benefit analysis – CBA). Аналіз “витрати-ефективність” (cost-effectiveness analysis – CEA). Аналіз “витрати-корисність” (cost-utility analysis – CUA)	4
6	Порівняльний соціально-економічний аналіз систем страхування здоров'я в закордонних країнах	4
7	Особливості малого бізнесу. Специфіка медичних послуг як особливого товару: невідомість настання часу надання цих послуг	4

	клієнтові, неповнота інформації про результат можливого надання послуги, виробник послуги має перевагу в знанні перед її споживачем, нееластичність на зміну ціни послуги.	
	Разом:	28 год.
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ Бв2-1(3,0) (ЕОЗ ММП профільні IV семестр)		
№ з/п	Тема	Кількість годин
	Історичний аспект, проблеми й сучасність. Макроекономіка та мікроекономіка.	4
	Завдання та функції маркетингової діяльності в системі охорони здоров'я. Соціально-етичний маркетинг. Маркетинг-мікс. Методи маркетингових досліджень.	4
	Основні види державного регулювання в галузі охорони здоров'я.	4
	Ключові елементи систем охорони здоров'я. Класифікації систем охорони здоров'я	4
	Критерії чистої теперішньої вартості. Аналіз “витрати-вигоди” (cost-benefit analysis – CBA). Аналіз “витрати-ефективність” (cost-effectiveness analysis – CEA). Аналіз “витрати-корисність” (cost-utility analysis – CUA)	4
	Порівняльний соціально-економічний аналіз систем страхування здоров'я в закордонних країнах	2
	Особливості малого бізнесу. Специфіка медичних послуг як особливого товару: невідомість настання часу надання цих послуг клієнтові, неповнота інформації про результат можливого надання послуги, виробник послуги має перевагу в знанні перед її споживачем, нееластичність на зміну ціни послуги.	2
	Разом	24 год.
Пререквізити		Соціологія, Інформатика / Інформаційні технології в медицині, Організація та правове забезпечення охорони здоров'я, Історія медицини
Кореквізити		Громадське здоров'я, Медичне право, Медична інформатика та статистика
Постреквізити		Менеджмент та лідерство в медсестринстві, Основи охорони праці в галузі
Методи навчання		пояснювально-ілюстративний, демонстраційний, практичний, проблемно-пошуковий, дослідницький; кейс-метод, ситуаційне моделювання, метод клінічно орієнтованих ситуацій, порівняльний аналіз, робота у малих групах, використання мультимедійних, цифрових та інтерактивних освітніх ресурсів, самостійна навчально-пошукова робота, формативне оцінювання та рефлексія
Методи контролю		усне та письмове опитування; тестовий контроль; виконання та захист практичних робіт, розв'язання ситуаційних та клінічно орієнтованих завдань, аналіз

	кейсів, контроль виконання самостійної роботи, самооцінювання та взаємооцінювання
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану
Перелік практичних навичок та умінь	
1. Проводити розрахунок та аналіз основних показників діяльності закладів охорони здоров'я (ліквідність, рентабельність, обіговість коштів). 2. Вираховувати вартість медичних послуг та складати кошторис (бюджет) лікувального закладу. 3. Оцінювати економічну ефективність використання медичного обладнання, технологій та ресурсів. 4. Застосовувати різні форми та методи фінансування в системі охорони здоров'я (зокрема роботу з Національною службою здоров'я України - НСЗУ). 5. Використовувати методи планування і прогнозування розвитку медичного закладу. 6. Здійснювати маркетинговий аналіз ринку медичних послуг і вивчати потреби пацієнтів. 7. Оцінювати конкурентоспроможність закладів охорони здоров'я та окремих медичних послуг. 8. Розробляти елементи маркетингової політики медичного закладу (ціноутворення, просування послуг, комунікації з пацієнтами).	
Перелік питань до підсумкового контролю	
1. Охарактеризуйте економіку охорони здоров'я як галузь науки та практики. 2. Визначте місце економіки охорони здоров'я в структурі економічної науки. 3. Назвіть передумови виникнення економіки охорони здоров'я як нової наукової дисципліни. 4. Назвіть економічні проблеми розвитку охорони здоров'я. 5. Дайте визначення макроекономіки та мікроекономіки. 6. Визначте предмет і методи економіки охорони здоров'я. 7. Укажіть економічні ресурси охорони здоров'я. 8. Охарактеризуйте здоров'я як економічну категорію. 9. Проаналізуйте фактори, що впливають на рівень здоров'я населення й охорону здоров'я. 10. Наведіть приклади макроекономічних показників в охороні здоров'я 11. Визначте сутність і передумови формування ринку охорони здоров'я. 12. Охарактеризуйте ринок як економічну категорію. 13. Поясніть принципи ринку. 14. Поясніть склад, функції та класифікацію ринку послуг охорони здоров'я. 15. Назвіть типи угод. 16. Виявіть особливості ринку послуг охорони здоров'я. 17. Охарактеризуйте кон'юнктуру ринку охорони здоров'я. 18. Розкрийте зміст категорій «попит», «пропозиція», «ціна». 19. Визначте сутність і види конкурентних структур. 20. Охарактеризуйте конкуренцію, її види. 21. Поясніть сутність фінансів. 22. Виявіть джерела формування коштів системи охорони здоров'я. 23. Проаналізуйте види податків. 24. Охарактеризуйте внески на обов'язкове медичне страхування. 25. Охарактеризуйте внески на приватне добровільне медичне страхування. 26. Доведіть важливість особистої участі громадян у відшкодуванні витрат на медичну допомогу. 27. Визначте джерела фінансування системи охорони здоров'я. 28. Охарактеризуйте медичні депозитні рахунки. 29. Охарактеризуйте бюджет, механізм його формування в системі охорони здоров'я. 30. Поясніть поняття «бюджетні трансферти». 31. Проаналізуйте фінансові нормативи бюджетної забезпеченості.	

32. Охарактеризуйте моделі систем охорони здоров'я.
33. Укажіть принципи організації медичної допомоги в Україні.
34. Виявіть тенденції у розвитку галузі охорони здоров'я.
35. Поясніть процес реформування галузі охорони здоров'я.
36. Охарактеризуйте оплату медичних послуг.
37. Проаналізуйте вимоги до систем оплати постачальників медичних послуг.
38. Охарактеризуйте види систем оплати.
39. Визначте методи оплати послуг первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД).
40. Зробіть порівняльний аналіз методів оплати первинної ланки.
41. Зробіть порівняльний аналіз методів оплати стаціонарної допомоги.
42. Проаналізуйте кошторисне фінансування.
43. Опишіть глобальні бюджети для лікарень.
44. Наведіть приклади основних моделей фінансування охорони здоров'я.
45. Надайте приклади методів оплати первинної медичної та стаціонарної допомоги розвинутих країнах.
46. Проаналізуйте заробітну плату в системі охорони здоров'я.
47. Поясніть економічну сутність і функції заробітної плати.
48. Охарактеризуйте форми і системи оплати праці медичних працівників.
49. Визначте принципи формування оплати праці медичних працівників.
50. Поясніть сутність ціни.
51. Виявіть фактори, що впливають на ціноутворення.
52. Проаналізуйте механізми регулювання цін.
53. Визначте функції ціни.
54. Проаналізуйте методи державного регулювання.
55. Дайте характеристику класифікації цін у системі охорони здоров'я.
56. Поясніть вільні ціни.
57. Поясніть регульовані ціни.
58. Визначте «бюджетні оцінки».
59. Поясніть державні ціни.
60. Проаналізуйте тарифи на медичні послуги.
61. Охарактеризуйте договірні ціни на медичні і супутні послуги.
62. Охарактеризуйте етапи процесу ціноутворення.
63. Визначте види витрат.
64. Проаналізуйте цінові стратегії.
65. Виявіть елементи ціни медичної послуги.
66. Визначте особливості ціноутворення в системі охорони здоров'я України.
67. Поясніть сутність економічного аналізу в охороні здоров'я.
68. Визначте завдання та види економічного аналізу.
69. Оцініть ефективність діяльності закладів охорони здоров'я.
70. Проаналізуйте показники ефективності використання ресурсів у системі охорони здоров'я.
71. Визначте етапи вивчення результатів медичної допомоги.
72. Проаналізуйте способи дослідження витрат.
73. Дайте оцінку витрат.
74. Проаналізуйте фінансовий аналіз господарської діяльності в системі охорони здоров'я, його мета.
75. Опишіть дослідження фінансового стану медичної установи.
76. Поясніть фінансову стійкість.
77. Поясніть суть підприємництва.
78. Проаналізуйте регламентацію підприємницької діяльності в Україні.
79. Визначте принципи підприємницької діяльності.
80. Опишіть підприємництво в охороні здоров'я.
81. Визначте та охарактеризуйте види організаційно-правових форм підприємницької діяльності в охороні здоров'я.
82. Класифікуйте медичні підприємства.

83. Проаналізуйте особливості некомерційних організацій.
84. Дайте порівняльну характеристику основних правових форм організації підприємств.
85. Охарактеризуйте бізнес-план як інструмент планування підприємницької діяльності.
86. Проаналізуйте мету та структуру бізнес-плану.
87. Проаналізуйте фінансові моделі управління капіталом.
88. Визначте додаткові зовнішні кошти.
89. Розкрийте зміст лізингу.
90. Розкрийте зміст маркетингу.
91. Охарактеризуйте комерційний і некомерційний маркетинг.
92. Охарактеризуйте функції маркетингу.
93. Визначте основні економічні категорії маркетингу.
94. Укажіть завдання маркетингу.
95. Опишіть еволюцію маркетингу.
96. Назвіть основні концепції управління маркетингом.
97. Охарактеризуйте управління маркетингом.
98. Зробіть аналіз ринкових можливостей.
99. Поясніть маркетингову інформацію.
100. Опишіть відбір цільових ринків.
101. Поясніть сегмент ринку.
102. Охарактеризуйте засоби комунікації.
103. Поясніть розробку комплексу маркетингу.
104. Проаналізуйте етапи розробки медичної послуги.
105. Проаналізуйте впровадження маркетингових заходів.
106. Опишіть стратегію маркетингу.
107. Визначте принципи успішного управління організацією.
108. Розкрийте зміст маркетингу в охороні здоров'я.
109. Проаналізуйте тактику маркетингу.
110. Визначте завдання маркетингу в охороні здоров'я.
111. Охарактеризуйте види маркетингу.
112. Визначте види медичних послуг.
113. Проаналізуйте загальні властивості медичних послуг.
114. Назвіть види маркетингу при різних варіантах попиту.
115. Проаналізуйте загальноекономічний та управлінський аспекти планування в системі охороні здоров'я.
116. Охарактеризуйте план медичного закладу.
117. Опишіть планування та прогнозування в системі охороні здоров'я.
118. Визначте основні види планування в системі охороні здоров'я.
119. Розкрийте зміст стратегії, SVOT -аналізу.
120. Проаналізуйте стратегічне планування.
121. Проаналізуйте поточне планування.
122. Проаналізуйте директивне планування.
123. Проаналізуйте індикативне планування.
124. Поясніть планування потреби у персоналі та його структуру.
125. Поясніть кадрову політику.
126. Охарактеризуйте медичний персонал, види структури.
127. Охарактеризуйте сучасні напрями фінансування систем охорони здоров'я та їх виклики.
128. Проаналізуйте ключові проблеми фінансування систем охорони здоров'я.
129. Охарактеризуйте процес реформування системи охорони здоров'я.
130. Розкрийте зміст первинної медико-санітарної служби.
131. Поясніть фрагментарність фінансових потоків.
132. Визначте модель керованої медичної допомоги.
133. Оцініть фінансування системи охорони здоров'я України на сучасному етапі.
134. Охарактеризуйте теоретичні основи медичного страхування.
135. Проаналізуйте сутність страхування.

136. Назвіть види страхування.
137. Охарактеризуйте страхову медицину.
138. Розкрийте зміст медичного страхування.
139. Проаналізуйте основні механізми соціального захисту працівників.
140. Визначте місце медичного страхування в загальній системі страхування.
141. Укажіть завдання медичного страхування.
142. Визначте риси страхової медицини світу.
143. Назвіть елементи медичного страхування.
144. Визначте суб'єктів медичного страхування.
145. Проаналізуйте права та обов'язки медичних закладів.
146. Охарактеризуйте види медичного страхування.
147. Охарактеризуйте обов'язкове медичне страхування.
148. Охарактеризуйте добровільне медичне страхування.
149. Опишіть систему страхової медицини.
150. Проаналізуйте економічну сутність медичного страхування.
151. Визначте страхові ризики.
152. Розкрийте зміст медичного полісу.
153. Визначте особливості функціонування системи медичної допомоги в умовах ринку.

Політика курсу

Політика освітнього компоненту «Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг» ґрунтується на засадах академічної доброчесності, відповідальності, систематичності навчання, професійної етики, взаємоповаги, безпечного освітнього середовища та активної участі здобувачів освіти в освітньому процесі. Здобувачі повинні демонструвати набуті знання під час розв'язання професійно орієнтованих завдань. Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види роботи опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку. Використання цифрових ресурсів та інструментів штучного інтелекту допускається як допоміжний засіб навчання за умови самостійності виконання завдань, перевірки достовірності інформації та дотримання академічної доброчесності. Взаємодія учасників освітнього процесу ґрунтується на професійній етиці, взаємоповазі, відповідальності, безпечній поведінці та конструктивній комунікації.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг» за ОПП «Сестринська справа» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінюються знання під час практичних занять, опитування, тестування та перевірка виконання самостійних завдань, оцінювання опрацювання додаткових тем, підготовки есе чи проєктів. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених зайняття та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуваються наступним чином:

Оцінка «відмінно» (5) / 90–100 балів (А):

Здобувач системно і глибоко засвоїв матеріал з економіки та маркетингу в охороні здоров'я, вільно володіє понятійним апаратом (інструменти маркетингу, фінансування закладів охорони здоров'я (ЗОЗ), медичне страхування), Без помилок вирішує складні ситуаційні задачі, вміє обґрунтувати маркетингову стратегію для медичної установи.

Оцінка «добре» (4) / 74–89 балів (В, С):

Здобувач у повному обсязі володіє теоретичним матеріалом, але при відповіді допускає незначні неточності, правильно застосовує методи економічного аналізу та маркетингових досліджень ринку медичних послуг, проте потребує незначних підказок при вирішенні комплексних практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (3) / 60–73 бали (D, E):

Знання мають поверхневий або фрагментарний характер, здобувач орієнтується в базових поняттях дисципліни, але припускається грубих помилок під час розрахунків економічної ефективності ЗОЗ чи формування ціни на медичні послуги, потребує постійної допомоги викладача.

Оцінка «незадовільно» (2) / 1–59 балів (FX, F):

Здобувач не опанував основні теми навчальної дисципліни, не знає ключових термінів, не здатний вирішити найпростіші тестові чи практичні завдання, потребує повторного вивчення матеріалу або перескладання підсумкового контролю.

Інформаційні ресурси

ОСНОВНА

1. Ж. Б. Яворська. Електронний навчальний посібник до вивчення курсу навчальної дисципліни «Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг». Львів. 2024. 74 с.
2. Економіка охорони здоров'я: підруч. /За заг. ред. д. мед. н., проф. Парія В.Д.; Нац. мед. у-т ім. О. О. Богомольця. – Житомир: 2021. – 288 с.
3. Економічний аналіз використання ресурсів у системі охорони здоров'я / За загальною редакцією проф. В.Д.Парія / Навч. посібн. - Житомир: «Полісся», 2015. - 148 с.

ДОДАТКОВА

1. Борщ В. І. (2020). Управління закладами охорони здоров'я : монографія. Херсон : Олді-Плюс, 392 с.
2. Ждан В. М. Економіка охорони здоров'я : навч. посіб. / В. М. Ждан, І. А. Голованова, О. І. Краснова. – Полтава, 2017. – 114 с.
3. Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг : навчальний посібник для практичної підготовки здобувачів вищих закладів освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у галузі знань 22 Охорона здоров'я / І.А.Марчук. Вінниця : ВНМУ ім. М.І.Пирогова, 2023. 171 с.
4. Маркетинг в охороні здоров'я: навч. посіб. для самостійної роботи / уклад. О. І. Сердюк, Б. А. Рогожин, О. А. Короп, Н. В. Просолєнко, В. І. Крупеня. - Х.: ХМАПО, 2022 - 64 с.

АКТУАЛЬНІ ЕЛЕКТРОННІ ПЛАТФОРМИ

- <http://inmeds.com.ua/> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір».
- <http://mon.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України.
- <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/> – офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України.
- <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.

**Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії фундаментальних медичних дисциплін та практичної підготовки
Протокол № 1 від «03» вересня 2026р.**

Голова ЦК Юлія ЧЕРНУШКІНА /

(прізвище, ім'я)